

Z serii:

Poradnik imigranta

czyli jak żyć w Stanach
bez zielonej karty

< nielegalnego

Elżbieta Baumgartner

Zagadnienia:

Jak zostać Amerykaninem • Co rząd chce o Tobie wiedzieć • Jak firmy zbierają o Tobie informacje • Kogo trzeba się bać, a kogo nie • Nielegalni a INS • Social Security, klucz do życia w USA • Czy możesz dostać kartę Social Security • Nielegalni a praca, prawo jazdy, mieszkanie, ubezpieczenia, podatki, policja • Konto w banku • Numer podatnika • Ochrona zdrowia • Jak żyć bez statusu • Jak zdobyć amerykańskie dokumenty • Jak się ukrywać • Wady anonimowości • Prawa nielegalnych imigrantów

Poradnik nielegalnego imigranta

czyli jak żyć w Stanach bez zielonej karty

Elżbieta Baumgartner

Polpress Services
255 Park Lane
Douglaston, NY 11363
tel. 1-718/224-3492, www.PoradnikSukces.com

Konsultant d/s podatkowych: Leon Fuks, CPA, tel. 718/726-6080

Konsultant d/s imigracyjnych: Barbara Chlebińska

Okładka: Przemysław Skok, Skok Communication LLC, tel. 718/224-2948

Wydawca: Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363, tel. 718/224-3492

Copyright 2009 by Polpress Services

Kopiowanie całości lub fragmentów tej książki bez pozwolenia jej wydawcy stanowi naruszenie praw autorskich.

Treść niniejszej książki ma charakter ogólnej informacji i nie powinna być traktowana jako porada prawna. Przed podjęciem ważnych decyzji Czytelnik powinien skonsultować swoją indywidualną sytuację z prawnikiem.

Spis treści

1. Jak zostać Amerykaninem	8
1. 1. Nie ma już INS	8
1. 2. Jak przyjechać tymczasowo do USA	9
1. 3. Przedłużenie tymczasowego pobytu	13
1. 4. Zmiana statusu	14
1. 5. Na granicy	15
1. 6. Jak otrzymać stały pobyt w USA	17
1. 7. Kategorie ubiegających się o zieloną kartę	20
1. 8. Program dywersyfikacji czyli loterie wizowe	23
1. 9. Gdzie się zwrócić po pomoc	25
1. 10. Jak nie legalizować pobytu	26
1. 11. Zielona karta	27
1. 12. Gdzie dowiedzieć się więcej o prawie imigracyjnym	29
2. Co rząd amerykański chce o tobie wiedzieć	30
2. 1. Konsulat amerykański	30
2. 2. Urząd Pocztowy	32
2. 3. Departament komunikacji	33
2. 4. Administracja Social Security	34
2. 5. Urząd Skarbowy i lokalne władze podatkowe	34
2. 6. Policja i inne organa ścigania	36
2. 7. Szkoły publiczne	38
2. 8. Biuro opieki społecznej	38
2. 9. Urząd powiatowy	40
2. 10. Władze stanowe	41
2. 11. Inne agendy zbierające informacje o ludności	42
3. Jakie firmy chcą o tobie wiedzieć	43
3. 1. Kompanie telefoniczne	43
3. 2. Twój pracodawca	43
3. 3. Banki i instytucje finansowe	44
3. 4. Lekarze i szpitale	45
3. 5. Biura informacji kredytowej	46
3. 6. Towarzystwa ubezpieczeniowe	47
3. 7. Sprzedawcy i usługodawcy	48
3. 8. Inne firmy zbierające informacje o ludności	49
4. Jak instytucje wymieniają informacje o tobie	51
4. 1. Kto współpracuje z IRS	51
4. 2. Kto współpracuje z Administracją Social Security	52
4. 3. Kto współpracuje, a kto nie z urzędem imigracyjnym	52
4. 4. Czy rząd jest nieomylny	53
5. Służba imigracyjna i nielegalni	54
5. 1. Czy ktoś może donieść na ciebie do urzędu imigracyjnego	54

5. 2. Kiedy służba imigracyjna interweniuje	55
5. 3. Co robić w wypadku kontroli służby imigracyjnej	56
5. 4. Sponsorzy odpowiedzialni za osoby sponsorowane	56
5. 5. Gdy czekasz na zieloną kartę	59
6. Social Security – klucz do życia w Ameryce	61
6. 1. Rodzaje kart Social Security	61
6. 2. Czy cudzoziemiec może otrzymać SSN	62
6. 3. Jak wystąpić o SSN	65
6. 4. Kto może prosić cię o SSN	66
6. 5. Czy numer SSN jest prawdziwy	68
6. 6. Jak chronić swoją prywatność	69
7. Praca i nielegalni imigranci	71
7. 1. Co sprawdzają pracodawcy	71
7. 2. Numer Social Security – największa przeszkoda do legalnego zatrudnienia	72
7. 3. Czy powinieneś bać się pracodawcy	73
7. 4. Znaj swoje prawa	73
8. Prawo jazdy i imigranci	75
8. 1. Zamiana zagranicznego prawa jazdy na amerykańskie	75
8. 2. Uzyskanie nowego prawa jazdy	75
8. 3. Jak otrzymać prawo jazdy bez SSN	76
8. 4. Prawo jazdy i nielegalni imigranci	77
9. Właściciele mieszkań i imigranci	78
9. 1. Co właściciele domów chcą o tobie wiedzieć	78
9. 2. Umowa wynajmu	78
9. 3. Przepisy regulujące czynsze	79
9. 4. Znaj swoje prawa	79
10. Banki i nielegalni imigranci	81
10. 1. Dlaczego nowo przybyli unikają banków	81
10. 2. Dokumenty potrzebne do otwarcia konta w banku	81
10. 3. Na kogo banki nie muszą “donosić” do IRS	83
10. 4. Konto w banku bez numeru Social Security	85
11. Ochrona zdrowia i nielegalni imigranci	87
11. 1. Ubezpiecz się przed przyjazdem do USA	87
11. 2. Ubezpieczenie dla cudzoziemców	88
11. 3. Szpitale Hilla-Burtona	89
11. 4. Przepisy stanowe	90
11. 5. Pomoc w nagłych wypadkach	91
11. 6. Medicaid a nielegalni imigranci	91
11. 7. Co może wynikać z niezapłacenia rachunków	92
11. 8. Czy można wykupić polisę bez numeru Social Security	93
12. Policja i imigranci	94
12. 1. Rodzaje policji	94

12. 2. Jak unikać kłopotów	95
12. 3. Dlaczego powinieneś unikać kłopotów	95
13. Sądy i imigranci	96
13. 1. Sądy cywilne i kryminalne	96
13. 2. Czy iść do sądu	96
13. 3. Sądownictwo powszechne	97
13. 4. Sądy drobnych roszczeń	97
13. 5. Sądy i prawo do prywatności	97
14. Podatki i imigranci	99
14. 1. ITIN, czyli co robić bez numeru Social Security	99
14. 2. Podatki dochodowe	101
14. 3. Inne podatki	101
14. 4. Kto jest uważany za “resident alien”	102
14. 5. Jaki dochód podlega opodatkowaniu	103
14. 6. Jak opodatkowany jest dochód cudzoziemców	104
14. 7. Naliczanie podatku dochodowego	105
14. 8. Kwestie podatkowe dotyczące nielegalnego imigranta	105
14. 9. Uwaga na Urząd Podatkowy!	106
14. 10. Gdzie można dowiedzieć się o podatkach	107
15. Jak żyć dyskretnie	108
15. 1. Zmiana tożsamości	108
15. 2. Jak zachować prywatność korespondencji	110
15. 3. Jak zachować prywatność rozmów telefonicznych	110
15. 4. Jak zachować prywatność w banku	111
15. 5. Tylko gotówka	113
15. 6. Jeśli zacierasz po sobie ślady	116
15. 7. Jak nie dostawać się na listy adresowe	116
15. 8. Jak uniknąć złodziei kredytowych	117
15. 9. Jeśli chcesz ukryć majątek	118
15. 10. Jak sprawdzić, co wiedzą o nas inni	118
15. 11. Wady anonimowego życia	119
15. 12. Wady gospodarki gotówkowej	121
16. Jak żyć w USA bez statusu imigracyjnego	123
16. 1. Stare, dobre czasy...	123
16. 2. Co nie sprzyja nielegalnym	123
16. 3. Co sprzyja nielegalnym	124
16. 4. Czy masz kartę Social Security?	125
16. 5. Jak żyć bez SSN	127
16. 6. Jak uzyskać amerykańskie dokumenty tożsamości	129
17. Jak pomoże ci twoja korporacja	132
17. 1. Legalny dochód nielegalnych	132
17. 2. Jak korporacja cię ochroni	133
17. 3. Jak założyć korporację	134
17. 4. Jak najłatwiej założyć spółkę w USA	134

17. 5. Inne niezbędne formalności	136
17. 6. Jak legalnie wypłacać sobie dochód z korporacji	136
17. 7. Jak płacić podatki	137
17. 8. Twoja korporacja twoim sponsorem	138
18. Prawa nielegalnych imigrantów	140
18. 1. Prawo do bezpłatnej nauki w szkołach publicznych	140
18. 2. Prawo do bezpłatnej pomocy medycznej	140
18. 3. Prawo do własności	140
18. 4. Prawo do płacy minimalnej	141
18. 5. Prawo do pracy w bezpiecznych warunkach	141
18. 6. Prawo do ubezpieczenia od wypadku przy pracy	141
18. 7. Prawo do zrzeszania się	141
18. 8. Prawo do odmowy wpuszczenia do domu	141
18. 9. Prawo odmowy zeznań	142
18. 10. Prawo odmowy podpisania dokumentów	142
18. 11. Prawo do opieki prawnej	142
19. Deportacja	143
19. 1. Kto może być deportowany	143
19. 2. Jak dochodzi do deportacji	144
19. 3. Gdy wpadniesz w ręce służby imigracyjnej	144
19. 4. Postępowanie deportacyjne	145
19. 5. Jak uniknąć deportacji	147
19. 6. Zmiana statusu	147
19. 7. Zawieszenie deportacji	147
19. 8. Dawne zaniechanie deportacji	150
19. 9. Dobrowolny wyjazd	150
19. 10. Wstrzymanie akcji	151
19. 11. Anulowanie wyroku lub darowanie kary	152
19. 12. Rejestracja	152
19. 13. Azyl	152
20. Załącznik – książki Poradnika “Sukces”	156
20. 1. Książki w wersji tradycyjnej	156
20. 2. Materiały pomocnicze do kursów	159
20. 3. Ebooki – książki w wersji elektronicznej	159

Wstęp

Nielegalność wstępem do normalnego życia

Stany Zjednoczone są krajem imigrantów. Przez pokolenia przybywali tutaj ludzie z całego świata i czynią to nadal w nadziei spełnienia swojego Amerykańskiego Snu. Niektórzy z nich tymczasowo stają się nielegalnymi imigrantami.

Za nielegalnego imigranta uważa się osobę, która przekroczyła granicę Stanów Zjednoczonych bez ważnej wizy, lub pozostała w USA po wygaśnięciu ważności wizy. Liczbę nieudokumentowanych cudzoziemców powiększają jeszcze ci, którzy oczekują na zmianę statusu i przyznanie prawa stałego pobytu. Amerykańskie władze imigracyjne pozwalają obcokrajowcom na wystąpienie o zieloną kartę i przykrywają oko na fakt, iż większość z nich przebywa w USA nielegalnie w czasie rozpatrywania ich wniosków. Czas oczekiwania na legalizację pobytu wynosi od dwóch do kilkunastu lat (w niektórych kategoriach sponsorowania przez rodzinę). W tym czasie cudzoziemcy nie mają prawa do podejmowania pracy ani swobodnego podróżowania za granicę. Setki tysięcy ludzi zmuszane są do łamania prawa: aby przeżyć muszą znaleźć nielegalne zatrudnienie.

Bywa także, że nielegalnymi stają się ci, którzy tego najmniej oczekują. Przykładem mogą być studenci lub pracownicy posiadający wize H-1 lub J-1. Jeśli upłynie ważność ich wiz i urząd imigracyjny odmówi ich przedłużenia, lub gdy nie wypełnią oni na czas podań o przedłużenie wizy, automatycznie staną się nielegalnymi imigrantami, którym grozi deportacja. Nagle ci, którzy starali się wypełnić wszystkie wymogi prawne, zaczynają się czuć jak ścigani przestępcy.

Dzisiejsi tułacze bez statusu to przyszli rezydenci i obywatele amerykańscy – wyborcy i podatnicy. Zanim się jednak nimi staną, żyją w ukryciu w ciągłym strachu przed ujawnieniem się. Są przekonani, iż na amerykańskiej ziemi nie przysługują im żadne prawa, lub że aresztuje ich i deportuje pierwszy napotkany umundurowany policjant albo urzędnik. Skoro dla milionów ludzi nielegalny status imigracyjny jest przedśmionkiem do normalnego, produktywnego życia w USA, warto było spróbować zebrać w jednej książce informacje mające ułatwić im ten trudny okres.

Dla niektórych – nielegalność pułapką bez wyjścia

Spokojnie żyć z nielegalnym statusem imigracyjnym mogą ci, którzy złożyli swoje podania o zieloną kartę przed 30 kwietnia 2001 roku. Im pobyt bez ważnych wiz zostanie wybaczone. Niestety, zmiany w prawie imigracyjnym poważnie utrudniły życie tym tułaczom, którzy nie rozpoczęli procedury legalizacyjnej do tej daty, albo nie byli w USA 21 grudnia 2000 roku, gdy Legal Immigration and Family Equity Act (LIFE Act) wszedł w życie. Ci, którzy będą w Stanach bez papierów dłużej niż rok, mają zakaz legalizacji przez 10 lat. Szczegóły przepisów podajemy w rozdziale 1.5.

Zdaniem Citizenship and Immigration Service (dawny Immigration and Naturalization Service) w USA przebywa bez pozwolenia około 5 milionów osób i liczba ta rośnie o 275,000 rocznie. Ponad połowę z nich stanowią Meksykanie, a dalej plasują się mieszkańcy Hondurasu, Gwatemali, Kanady i Haiti. Liczba nielegalnych przybyszów z Polski szacowana jest na 75,000, choć wydaje się zaniżona. Duża część tej armii ludzi została zamknięta w pułapkę. Po wielu latach nie mogą opuścić USA, bo tu urodziły się i wyrosły ich dzieci, a zielona karta stała się dla nich niedostępna. Wprowadza to sytuację absurdalną, która musi zostać jakoś rozwikłana, by nie trzymać w nieskończoność w podziemi milionów ludzi.

Każda propozycja legislacyjna dotycząca imigrantów jest natychmiast omawiana przez polonijną prasę, szczególnie Nowy Dziennik. Regulacje w innych sferach życia (jak podatkowość, bankowość, prawa obywatelskie) są w USA bardzo stabilne i książka ta pozostanie aktualna na wiele lat.

Opłaca się być uczciwym

Życie w komunizmie nauczyło nas, Polaków, cynizmu wobec prawa. Stosowanie się do poleceń i litery prawa bywało często traktowane z politowaniem, a mijanie przepisów – powszechnie akceptowane. Przywieziona nonszalacja do prawa połączona z czasową koniecznością jego omijania w Stanach powoduje, że wśród wielu Polaków utwierdza się przekonanie, że w Stanach panuje bezkarność, a kręctwo popłaca. Nic dalszego od prawdy.

Mimo że niniejsza książka informuje, jak znaleźć się w szarej strefie prawa, absolutnie nie radzi, żeby go łamać. Walka z systemem, który jawi się nielegalnym jako złowrogi, powinna polegać na odpowiednim stosowaniu się do niego. Książka wyjaśnia, że każdy nasz krok życiowy jest odnotowany, dając nam coraz lepsze miejsce w rankingu porządnych mieszkańców. Uczciwość na dłuższą metę w Stanach popłaca: obywatelska postawa jest nagradzana zieloną kartą, a następnie amerykańskim paszportem, solidna praca i oszczędzanie zapewniają godziwy poziom życia. Regularne spłacanie zobowiązań procentuje zaufaniem i kolejnymi kartami kredytowymi. Dobre oceny w szkole budują przyszłość naszych dzieci. Warto o tym wiedzieć, by w czasie trudnego okresu przejściowego próba pójścia na skróty nie pozbawiła nas szans, jakie udostępnia Ameryka.

Co książka podpowie

Dla nielegalnych imigrantów najpoważniejszą przeszkodą na ich drodze do normalnego życia w USA jest strach przed ujawnieniem i deportacją. Lęk ten pogłębia jeszcze niezajomość amerykańskich instytucji, przepisów i obyczajów. Celem tej książki jest wyjaśnienie następujących kwestii:

- w jakie pułapki nowo przybyli najczęściej wpadają i jak się przed nimi bronić;
- od jakich usługodawców stronić;
- w jaki sposób można zalegalizować status imigracyjny;
- jakie rządowe i prywatne amerykańskie instytucje zbierają informacje o ludności, ze szczególnym uwzględnieniem imigrantów;
- jak unikać konfliktu z amerykańskimi władzami;
- jak żyć anonimowo w USA bez pozostawiania po sobie śladów na papierze;
- jak żyć w USA bez legalnego statusu bez wchodzenia w kolizję z prawem;
- jakie prawa przysługują nielegalnym imigrantom.

Nieudokumentowani cudzoziemcy powinni zdać sobie sprawę, że mają w Stanach Zjednoczonych więcej praw i możliwości działania niż przypuszczają. Książka ta wskaże, jak można żyć w USA, pomimo nielegalnego statusu.

Czego się nie spodziewać

Jednakże, nie spodziewaj się, Czytelniku, że w książce odkryjesz magiczny sposób na osiągnięcie Amerykańskiego Snu, ani na rozwiązanie wszystkich swoich problemów. Oto informacje, jakich w książce nie znajdziesz:

- jak zdobyć zieloną kartę, jeżeli nie masz do niej podstaw;
- jak nielegalnie wjechać do Stanów Zjednoczonych;

- jak łamać prawo;
- jak oszukiwać amerykańskie urzędy;
- gdzie znaleźć pracę;
- jak i gdzie kupić podrobione dokumenty;
- jak załatwić sprawy nie możliwe do załatwienia.

Niestety, życie w USA nie jest łatwe, a szczególnie dla osób o nieuregulowanym statusie i żadna książka tego nie zmieni. Pozostaje faktem, że jedyną drogą do normalnego życia w Ameryce jest zelegalizowanie statusu imigracyjnego i uzyskanie prawa stałego pobytu. Niżej książka pomoże ci przeżyć czas swojej "nielegalności" w USA godniej i bezpieczniej.

Celem tej książki nie jest zachęcanie do łamania przepisów, lecz podpowiedzenie nielegalnemu imigrantowi, jak może balansować na cienkiej linii: jak zarabiać na życie i jednocześnie żyć w miarę normalnie, unikając konfliktu z Temidą, by nie zamknąć sobie drogi do zielonej katy i żeby budować podstawy do dalszej produktywnej przyszłości w USA.